UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonauenture de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

De euangelio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

Visual Library

nec auris auditū.niſi benefi
cio lucis exterioris ꝛ ſoni.ita
ꝛ aīa rōnalis.licet ex dono
creationis habilis ſit ad co/
gnoſcendū verum ꝛ diligen
dum bonū.tamen niſi radio
interioris lucis fuerit pfuſa
ꝛ calore ſuccenſa nunq̄ȝ con/
ſequitur ſapientie cognitio/
nem.nec ſentiet charitatꝭ af/
fectum.naȝ interior ignis et
lux eſt deus.qui ex ſe illumi
nat intellectū ad agnitioneȝ
veritatis.vt ait Joh.viij.E/
go ſum lux mundi.ꝛ Deute.
iiij.Dominꝰ deus tuꝰ ignis
ꝯſumens eſt.Perfectio glo/
rie conſiſtit in dotibus ani/
me.qꝛ ſicut ſolem non videt
oculus niſi ī luce ſolis.ſic ve
rum ac diuinum lumen nō
poterit intelligentia videre.
niſi in ipſiꝰ lumine.Vñ ps.
In lumine tuo videbimꝰ lu
men.q̄a intellectus replebi/
tur gloria manifeſte viſiōis.
ꝛ affectꝰ leticia pfecte dilecti
onis Hec tria data ꝛ tria do
na ſunt deſcēdentia a patre
luminū apud quē nō eſt trāſ
mutatio.qꝛ non pōt mutari
ſm cognitionē.qꝛ ſapiētiſſi/
mus eſt.nec ſm affectum.qꝛ
optimꝰ ē.ꝛ iō impoſſibile ē vt
aliq̄ mutatio cadat in ipſuȝ.
Ex q̄ etiā ptȝ q̄ in collatiōe
donoꝝ nō eſt mutabilꝭ.qꝛ ſp
bona tribuit.nec ē apud euȝ
viciſſitudīs obum.i.obſcu/
ritas vl' interpolatio.qꝛ ex q̄
incipit bñ facere ꝯtinuat do
na ſua.nec ceſſat dare.niſi p
us ceſſemꝰ petere.vel donis
ac datis ſuis nos indignos
reddere.Qḋ bene ſignatum
habemꝰ.iiij.Reg.iiij.de oleo
heliſei et vaſorum defectio/
ne.

De euangelio.

Ille argu i
et mūdū de pctō ꝛ
de iuſticia ꝛ de iudi
cio.ꝛc.Johis.xvj.Hic notā
tur quattuor effectus opera
tionum ſpūſancti.videlicet
maloꝝ hominū redargutio.
bonorum inſtructio.demo/
num expulſio.chriſti gloria
ſiue clarificatio.Unde v̄ſus
Arguit.īformat.expellit.cla/
rificatq̄.Peccantes.iuſtos.
ſathane contagia.chriſtum.
Redde ſingula ſinglis.Ar/
guit igitur ſpirituſſanctus
mundū de peccato diffiden
tie ꝛ incredulitatꝭ.de iuſticia
falſe ꝛ ſīlate eq̄tatꝭ.ō iudicio

preſumptõis ⁊ temeritatis.
Primũ notaꝛ cũ dicit̃. q̃a
nõ credũt in me. non ꝙ oĩno
nõ credamꝰ in dñm noſtruꝫ
ieſum xp̃m. ſic iudei ⁊ ſarace
ni. ſed qꝛ tepide ⁊ diminute.
⁊ abſqꝫ bonoꝝ operũ digna
ac debita atteſtatiõe. ſic dici
tur Jaco. ij. qꝛ fides ſine opi
bus mortua eſt. ⁊ ad Titũ. j.
Confitentꝛ ſe noſſe deum. fa
ctis aũt negãt. cũ ſint abho/
minabiles ⁊ incredibiles et
ad om̃e opꝰ bonũ reprobi.
Scõm notaꝛ cũ dicit̃. q̃a
vado ad p̃rem ⁊ iã nõ videbi
tis me. Vos mũdo dediti q̃
falſam iuſticiã ſectamini ⁊ ſi
mulatã equitatẽ p̃fertꝫ iuſti/
cie dei. Roma. x. Ignorãtes
eñ dei iuſticiã ⁊ ſuã q̃rentes
ſtatuere. iuſticie dei nõ ſunt
ſubiecti. Terciũ notaꝛ cũ
dicit̃. qꝛ p̃nceps mũdi hꝰ iã
iudicatꝰ eſt. ſup̃. ꝑ iudicio p̃/
ſumptiõis ⁊ temeritatꝫ. q̃ au
ſus eſt deũ ⁊ ſctõs eiꝰ iudica
re. Apoc. xij. Proiectꝰ eſt ac/
cuſator fratrũ noſtrorũ qui
accuſabat illos añ ꝯſpectuꝫ
dei nr̃i die ac nocte. Accuſa/
tio diaboli vt dicit Haymo
nihil aliud eſt niſi ad maluꝫ
p̃cipitatio. Tũc eñ accuſat.
q̃n dignos accuſatõe reddit
nõ loquẽdo exteriꝰ. ſed odi/
endo interius. Informat
ſp̃ũſſcũs ⁊ docet bonos om
nẽ veritatẽ. ſ. veritatẽ reꝝ p̃/
teritaꝝ p̃ñtiũ ⁊ futuraꝝ. non
ad ſupſtitionẽ ſed ad ſaluteꝫ
ptinẽtiũ. Docet aũt nos tri/
plicem veritatẽ. ſ. doctrine. vi
te ⁊ iuſticie. Veritas doctri
ne ꝯſiſtit in expoſitiõe ſacre
ſcripture. quã ſp̃ũſſctũs do/
cet p̃dicatores. et intelligere
facit vt alij doceantꝛ ab eis.
Dañ. xij. Qui ad iuſticiã eru
diunt multos. q̃ſi ſtelle in ꝑ/
petuas eternitates. Ecõtra
rio q̃ ad pctm̃ erudiũt. erũt
ſicut ſtelle ⁊ tanq̃ꝫ facule ĩ et/
na dãnatione Apoc. viij. Ce
cidit d̃ celo ſtella mag̃ ardẽs
tanq̃ꝫ facula. Itẽ docet veri
tatẽ vite. Et hec veritas cõſi
ſtit in virtutibꝫ moralibꝫ per
q̃s vita hũana regit̃ ⁊ diſci/
pline honeſtatꝫ ſubijcit̃ Sa
pi. viij. Sobrietatẽ enim do
cet ⁊ prudentiã ⁊ iuſticiam ⁊
virtutẽ. q̃bꝫ vtiliꝰ nihil eſt in
vita hoĩbꝫ. Sobrietatẽ ꝑ tẽ
perantia. ⁊ ṽtutẽ ꝑ fortitudi
ne pone. ⁊ habebꝭ q̃ttuor ṽtu
tes cardinales. De q̃bꝫ Iſi/
do. Prudẽtia eſt virtꝰ q̃ bo/
na a malis diſcernunt̃. For
titudo qua aduerſa equani/

miter tolerant̃. Temperan/
tia qua libido ꝛ cõcupiſcẽtia
rerũ malarũ refrenant̃. Ju/
ſticia qua recte iudicãdo ſua
cuiqꝫ diſtribuunt̃. Item do
cet veritatẽ iuſticie. quia ipe
doctoꝛ eſt veritatiſ ꝛ iuſticie.
Jobelis. ij. Letamini in do
mino q̃ dedit vobis doctoꝛẽ
iuſticie ꝛ deſcendere fecit ad
vos imbꝛem matutinũ ꝛ ſe/
rotinũ ſicut in pꝛĩcipio. Per
imbꝛem matutinuꝫ ꝛ ſeroti/
num accipit̃ ſancta ꝛ celeſtis
doctrina. que ꝑ ſpm̃ſanctuꝫ
datur ꝯtra doctrinã diabo/
li. De qua Ja. iij. Nolite glo
riari ꝛ mendaces eſſe aduer
ſus veritatẽ. nõ eſt em̃ illa ſa
pientia deſurſum deſcẽdẽs.
ſed terrena aĩalis ꝛ diabo/
lica vbi eſt zelus ꝛ ꝯtentio ꝛc̃

Expellit etiã ſpũſſcũs dia
bolum tanq̃ pꝛincipem in/
gloꝛiũ olim damnatũ ꝛ pꝛo
ſcriptum. ſicut dicit̃ in cano.
Jude. Angelos vero qui nõ
ſeruauerunt ſuũ pꝛincipatũ
ſed dereliquerunt ſuum do/
miciliũ. in iudiciũ magni dei
vinculis eternis ſub caligi/
ne reſeruauit Nota ꝙ diabo
lus ꝛ angeli ei⁹ tanq̃ homi/
nes viles ſemel ꝓiecti de ce/
lo. quotidie pꝛoijciunt̃ de lo
co ad locum in hoc mundo.
Unde ſtulte faciunt qui eoſ
recipiunt in munitionib⁹ ſu
is. q2 crimen leſe maieſtatis
incurrunt. eiecit em̃ illos ſpi
rituſſanct⁹ de celis. Apocal.
xij. Pꝛoiectus eſt dꝛaco ille
magn⁹ ſerpens antiqu⁹ qui
vocat̃ diabolus ꝛ ſathanas.
qui ſeducit vniuerſum oꝛbẽ
ꝛ pꝛoiectus eſt in terrã ꝛ an/
geli eius cum ipo ꝛc̃. Itẽ de
animabus ſanctiſ Job. xviij
Expellet eum de luce in te/
nebꝛas ꝛ de oꝛbe transferet
eum. non erit ſemen eius ne
qꝫ ꝓgenies ĩ populo ſuo nec
vlle reliquie. Iteꝫ de coꝛpo/
ribus obſeſſis. Matth. viij.
Si eijciſ nos hinc. mitte noſ
in poꝛcos. Item de domib⁹
ꝛ hominũ habitaculiſ. Tho
bie. viij. Tunc angelus ra/
phael appꝛehendit demoni/
um ꝛ ligauit in deſerto egy/
pti ſuperioꝛis. Primã expul
ſioneꝫ operatur ſpirituſſan/
ctus ꝑ virtutem ꝓpꝛie maie/
ſtatis. Job. xxvj. Pꝛuden/
tia eius percuſſit ſuperbuꝫ.
ſpiritus eius oꝛnauit celos
et obſtetricante manu eius
eductus eſt coluber toꝛtuo/
ſus. Secundã per confeſſi/
onis peccatoꝛũ frequentiaꝫ.

Judicũ.vij. Ceperunt buc/
cinis clangere et cõplodere
inter ſe lagenas et fugerunt
madyanite ꝛc̃. Terciã per ie
ſunij et oꝛatiõis inſtantiam.
Matth.xvij. Hoc autez ge
nus non eijcitur niſi in oꝛa/
tione ꝛ ieiunio. Quartã per
ſacramentaliũ rerum appli/
cationem. inter quas pꝛinci/
palius eſt ſignũ crucis. Un/
de in conſecrationibꝫ cimite
rioꝛũ dicitur. Signuz ſalu/
tis pone domine in loco iſto
ꝛ non ꝑmittas introire an/
gelum percutientem Cla
rificat etiaz ſpiritusſanctus
filium ſicut hic dicitur. Jlle
me clarificabit. Quod multꝭ
modis fecit. Clarificauit eũ
in conceptione. quando ob/
umbꝛauit ei in virgine. con/
tra ardoꝛem concupiſcentie
ꝛ fomitem ꝓpagationis hu/
mane. Luce.j. Spũſanctꝰ
ſuꝑueniet in te. Clarificauit
eum in baptiſmo ĩ ſpecie co/
lumbe. oſtendens eum ſan/
ctumſanctoꝛũ eſſe. ꝛ ducẽ ac
pꝛeceptoꝛẽ mitium ꝛ humi/
lium et manſuetoꝛum foꝛe.
Matth.xj. Diſcite a me ꝙa
mitis ſum et humilis coꝛde.
ꝛc̃. Clarificauit eum in aꝑa
ritiõe ſuꝑ apoſtolos lingua
rum in igne. oſtendens q̃les
pꝛedicatoꝛes eſſe debeant. ſ.
verbo legis eruditi. ꝛ carita/
te igniti. Grego. Qui enĩ de
um amando pꝛedicant coꝛ/
da audientiũ inflãmãt. Cla
rificat eum in fidelibus mẽ/
bꝛis ſuis. gratiam inſpiran/
do ꝛ omnem creaturã in vſũ
eoꝛum conuertendo. Unde
ſuper hunc locum dicit vnꝰ
de quattuoꝛ. Naſcitur a pa/
tre veritas. procedit ab vtro
ꝗ charitas ad ſanctificãdã
creaturaz. Naſcitur a patre
ſapientia. extendit ab vtro/
ꝗ ad creaturas beniuolen/
tia. Naſcitur a patre conſili/
um. exit ab vtroꝗ ad creatu
ras dilectionis beneficium.
Naſcitur a patre verbum. ꝓ
uenit ab vtroꝗ benignitatꝭ
donum. Splenduit de pa/
tre ſplendoꝛ eternus. proceſ
ſit ab vtroꝗ bone volunta/
tis affectus. Procedit eter/
naliter ſpiritusſanctus a pa
tre ꝛ filio per affectum diſtri
buendi donationes. ꝓcedit
etiam ex tempoꝛe et inſpira/
tur ꝛ mittitur per infuſionẽ
gratiarum. Et hec tempoꝛa
lis proceſſio. miſſio. et inſpi/
ratio quotidie fit. cuz diuer
ſis diuerſa dona ſpiritusſan

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cti quotidie conferunť. De
donis ſeptē ſpūſſancti habe
tur Iſa.xj. Et egredieť vir/
ga de radice ieſſe.ꝛ flos ď ra
dice eiꝰ aſcēdet.et requieſcet
ſuꝑ eū ſpūs dn̄i.ſpūs ſapien
tie ꝛ intellectꝰ.ſpūs conſilij ꝛ
fortitudinis.ſpūs ſcie.ꝛc̄

Dominica quinta de epiſtola.

Stote ſa/
e ctores verbi et non
auditores tātū.ꝛc̄.
Iacobi.j. Notandū ꝙ quat
tuor ſunt genera bonoruz ꝛ
infallibilium ſpeculoruz.ſci
licet ſacre ſcripture. bone cō
ſcientie.humane miſerie.vi/
ſionis eterne. Unde verſus
Lex.animus. natura. deus
tibi quattuor iſta. Sunt da
ta pro ſpeculis vt te ſpecule/
ris in illis. Primū igitur
ſpeculum. eſt ſpeculum ſa/
cre ſcripture ꝛ legis diuine.
De quo dicit apoſtolꝰ.j.Co
rinth.xiij. Uidemus nunc ꝑ
ſpeculum in enigmate.id eſt
per obſcuram ſimilitudinez
aliquam ꝛ allegoriam q̄ eni/
gma vocať. Quod vtiqꝫ con
uenit ſacre ſcripture. q̄ mul/
tas allegoricas et tropicas
obſcuritates habet.et tamē
permittit ſe cōtemplari a ca/
tholicis ꝛ humilibus ſpecu/
latoribus.non ab hereticis
vel ſuperbis. Unde beatus
Iſidorus. Diuine legis pe/
netralia humilibus et bene
ad deum intrantibus patēt.
prauis atqꝫ ſuperbis clau/
duntur. Quod bene ſigna/
tum habemus Exodi.xxiiij
vbi dicitur ꝙ moyſes ingrſe
ſus eſt medium nebule.ꝛ aſ/
cendit in montem. Erat au
tem ſpecies glorie domini q̄
ſi ignis ardens ſuper verti/
cem montꝭ. Indigent enim
celeſti illuſtratione.et diuini
luminis igne.qui profunda
ſacre ſcripture debent pene
trare.ij. Petri.j. Hoc primū
intelligentes.ꝙ omnis ꝓphe
tia ſcripture propria interp̄/
tatione non fit.non enim vo
luntate humana allata eſt a/
liquando prophetia. ſed ſpi
ritu ſctō inſpirati locuti ſunt
ſancti dei homines. Quan/
te vtilitatꝭ ſit hoc ſpeculū de
clarat apoſtolus.ij. Thimo.
iiij. Omnis ſcriptura diuini
tus inſpirata. vtilis ē ad do
cendum. Gloſa. neſcientes.
Ad arguendū.id eſt. ad con